

Tilburg University

Review of the book Does God suffer?, T.G. Weinandy, 2000, 056708700X

Sarot, M.

Published in:
Nederlands Theologisch Tijdschrift

Publication date:
2000

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Sarot, M. (2000). Review of the book Does God suffer?, T.G. Weinandy, 2000, 056708700X. *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 54(2), 176-177.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Preprint

Thomas G. Weinandy, *Does God Suffer?*, Edinburgh, T&T Clark, 2000; x + 310 pp., £16.95, ISBN 046708700X.

Dit is een belangrijke bijdrage aan de discussie over de vraag of God kan lijden, een discussie die overigens niet erg levendig meer is, omdat de meeste theologen aannemen dat dit inderdaad het geval is. Deze zg. passibilisten keren zich, tot ongenoegen van Weinandy, tegen het voor de *patres* nog `zelf-evidente axioma van de *impassibilitas Dei*' (85). W. stelt dit axioma nergens in dit boek serieus `in Frage', maar probeert het aannemelijk te maken door ervoor te argumenteren en door, zonder dit axioma los te laten, zo ver mogelijk tegemoet te komen aan de passibilistische kritiek op een onbewogen God. Ik vat zijn these (te) kort samen. Hij stelt schepperschap en transcendentie van God centraal; de schepper kan geen eigenschappen gemeen hebben met het schepsel. Daarom kan God niet onderworpen zijn aan de wisselende gemoedsbewegingen waaraan mensen onderworpen zijn. Dit is echter slechts een negatieve (`apophatic') uitspraak over God, waarmee niets positiefs over God wordt gesteld: er wil uitdrukkelijk niet mee gezegd worden dat God onverschillig is. Vervolgens geeft W. zich veel moeite om te laten zien hoe wij toch over een passievolle God kunnen spreken, zonder afbreuk te doen aan Gods onlijdelijkheid. Uiteindelijk beroept hij zich op het mysterie. Het aardige van dit boek is dat W. de karikatuur die veel passibilistische theologen van de klassieke leer maken, effectief onderuit haalt; het gaat hem – en het beste deel van de traditie – duidelijk om dezelfde betrokken God als die van de passibilistische theologen. Deze laatsten dienen zich omgekeerd weer veel moeite te geven hoe zij recht kunnen doen aan het gerechtvaardigde `Anliegen' van de *patres*, bijv. aan Gods transcendentie en morele betrouwbaarheid. En dat doen de besten onder hen ook. Het is jammer dat W. daar geen oog voor heeft. Evenzeer als hij de standaard-karikatuur van de klassieke positie ondermijnt, ontwerpt hij zelf een karikatuur van de hedendaagse positie. Dat begint gelijk in hfst. 1, bedoeld als een objectieve presentatie van de argumenten van hedendaagse passibilisten; uit mijn eigen werk worden bijvoorbeeld vooral mijn bedenkingen bij uitwassen van het passibilisme gepresenteerd, en niet de overwegingen die mij ertoe brengen een gematigde vorm toch te aanvaarden. In hfst. 2 wordt met veel retorisch geweld onderscheiden tussen twee soorten theologen: `probleem-oplossers' (Arius, de kenotici, de passibilisten), en mysterie-articuleerders (de orthodoxie, Weinandy). Voordat één argument is gegeven, worden de passibilisten in de hoek gezet als ketters! Nadat zo de toon is gezet, wordt vervolgens al het `bewijsmateriaal' vanuit het apathie-axioma gepresenteerd, waarbij W. ervoor zorgt alle wanklanken weg te laten, rimpels glad te strijken en barsten dicht te smeren. Het hfst. over de theologie van het OT, vat deze samen in `the mature proclamation of Deutero-Isaiah' (50-52); alles wordt geplaatst in het licht van JHWH als de `Wholly Other'. Maar wie triomfantelijk opmerkt (60) dat in de `classic passage' over Gods berouw, 1 Sam. 15, naast vs. 11 (`Het berouwt Mij, dat Ik Saul tot koning heb aangesteld') vs. 29 staat (`Ook liegt de Onveranderlijke Israëls niet en Hij kent geen berouw'), miskent de narratieve structuur van dit verhaal, waarin het tweede citaat Samuëls verdraaiing van een gegeven Godswoord is, een verdraaiing die duidelijk door de verteller wordt afgekeurd (vs. 35). Wie in een lang hfst. over `The Patristic Doctrine of God' (83-112) van de twee enige monografieën die ons uit de Vroege Kerk over Gods emoties zijn overgeleverd, de ene (Lactantius' *De Ira Dei*) vluchtig afdoet als pastoraal en minder belangrijk, en de andere (Gregorius Thaumaturgus' *Ad Theopompum*) onvermeld laat, heeft wellicht iets minder plamuur nodig om alle oneffenheden dicht te smeren, maar verliest wel heel veel geloofwaardigheid. Dit is de beste presentatie t.n.t. van de klassieke leer van de *impassibilitas Dei*; zij was nog veel beter geweest, wanneer W. de opvattingen van hen die een andere positie zijn toegedaan niet door een grondige `datamassage' bij voorbaat had onschadelijk gemaakt.

Marcel Sarot